Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)

της 3ης Οκτωβρίου 2013*

«Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 — Διεθνής δικαιοδοσία — Ενοχές από αδικοπραξία ή από οιονεί αδικοπραξία — Περιουσιακά δικαιώματα δημιουργού — Ενσώματο μέσο που αναπαράγει προστατευόμενο έργο — Ανάρτηση στο διαδίκτυο — Καθορισμός του τόπου επελεύσεως της ζημίας»

Στην υπόθεση C-170/12,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Cour de cassation (Γαλλία) με απόφαση της 5ης Απριλίου 2012, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 11 Απριλίου 2012, στο πλαίσιο της δίκης

Peter Pinckney

κατά

KDG Mediatech AG,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους L. Bay Larsen, πρόεδρο τμήματος, J. Malenovský, U. Lõhmus, M. Safjan (εισηγητή) και A. Prechal, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Jääskinen

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— ο P. Pinckney, εκπροσωπούμενος από τον J. de Salve de Bruneton, avocat,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον G. de Bergues και την B. Beaupère-Manokha,

— η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τη Σ. Χαλά,

— η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. Pesendorfer,

— η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους B. Majczyna και M. Szpunar,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την A.-M. Rouchaud-Joët,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 13ης Ιουνίου 2013,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1, στο εξής: κανονισμός).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ του P. Pinckney, κατοίκου Γαλλίας, και της KDG Mediatech AG (στο εξής: Mediatech), εταιρίας με έδρα την Αυστρία, σχετικά με αγωγή αποζημίωσης λόγω φερόμενης προσβολής των δικαιωμάτων δημιουργού του P. Pinckney εκ μέρους της εταιρίας αυτής.

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2, 11, 12 και 15 του κανονισμού έχουν ως εξής:

«(2) Ορισμένες διαφορές μεταξύ των εθνικών κανόνων για τη δικαιοδοσία και την αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων δυσχεραίνουν την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Είναι ουσιώδης η θέσπιση διατάξεων σχετικά με την ενοποίηση των κανόνων σύγκρουσης δικαιοδοσίας στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις καθώς και σχετικά με την απλούστευση των διατυπώσεων για την ταχεία και απλή αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων κρατών μελών που δεσμεύονται από τον ανά χείρας κανονισμό.

[...]

(11) Οι κανόνες δικαιοδοσίας πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας και να βασίζονται στην αρχή της γενικής δωσιδικίας της κατοικίας του εναγομένου και η δωσιδικία αυτή πρέπει να ισχύει πάντοτε, εκτός από μερικές συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου το επίδικο αντικείμενο ή η αυτονομία των μερών δικαιολογεί άλλο συνδετικό παράγοντα. Η κατοικία των νομικών προσώπων πρέπει να καθορίζεται αυτοτελώς ώστε να αυξάνεται η διαφάνεια των κοινών κανόνων και να αποφεύγονται οι συγκρούσεις δικαιοδοσίας.

(12) Η δωσιδικία της κατοικίας του εναγομένου πρέπει να συμπληρωθεί από εναλλακτικές δωσιδικίες που θα ισχύουν λόγω του στενού συνδέσμου μεταξύ του δικαστηρίου και της διαφοράς ή για τη διευκόλυνση του έργου της δικαιοσύνης.

[...]

(15) Για λόγους αρμονικής απονομής της δικαιοσύνης θα πρέπει να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα παράλληλης εκδίκασης μιας υπόθεσης και να αποφεύγεται η έκδοση ασυμβιβάστων αποφάσεων σε δύο κράτη μέλη. [...]»

4 Οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας περιλαμβάνονται στο κεφάλαιο ΙΙ του κανονισμού, στα άρθρα 2 έως 31.

5 Στο τμήμα 1, το οποίο φέρει τον τίτλο «Γενικές διατάξεις», του κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού περιλαμβάνεται το άρθρο 2, παράγραφος 1, που ορίζει τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων αυτού του κράτους μέλους, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους.»

6 Η παράγραφος 1 του άρθρου 3 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο περιλαμβάνεται στο ίδιο τμήμα, ορίζει τα ακόλουθα:

«Τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους μπορούν να εναχθούν ενώπιον των δικαστηρίων άλλου κράτους μέλους μόνο σύμφωνα με τους κανόνες που περιλαμβάνονται στα τμήματα 2 έως 7 του παρόντος κεφαλαίου.»

7 Στο τμήμα 2, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ειδικές δικαιοδοσίες», του κεφαλαίου ΙΙ του κανονισμού περιλαμβάνεται μεταξύ άλλων το άρθρο 5. Το σημείο 3 του εν λόγω άρθρου 5 προβλέπει τα κατωτέρω:

«Πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος:

[…]

3) ως προς ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός».

Η οδηγία 2001/29/ΕΚ

8 Η οδηγία 2001/29/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας (ΕΕ L 167, σ. 10), περιλαμβάνει ένα κεφάλαιο ΙΙ, με τίτλο «Δικαιώματα και εξαιρέσεις», στο οποίο υπάγονται μεταξύ άλλων τα άρθρα 2 έως 4 της εν λόγω οδηγίας που διέπουν, αντιστοίχως, το δικαίωμα παρουσίασης έργων στο κοινό και το δικαίωμα διάθεσης άλλων [προστατευόμενων] αντικειμένων στο κοινό καθώς και το δικαίωμα διανομής.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

9 Ο P. Pinckney, κάτοικος Τουλούζης (Γαλλία), ισχυρίζεται ότι είναι ο δημιουργός, συνθέτης και ερμηνευτής δώδεκα τραγουδιών που ηχογραφήθηκαν από το συγκρότημα Aubrey Small σε δίσκο βινυλίου.

10 Ο P. Pinckney, αφού ανακάλυψε ότι τα τραγούδια αυτά είχαν αναπαραχθεί χωρίς την άδειά του σε οπτικούς δίσκους ψηφιακών ηχητικών δεδομένων (στο εξής: CD) που εκτυπώθηκαν από τη Mediatech στην Αυστρία και στη συνέχεια διατέθηκαν στο εμπόριο από τις βρετανικές εταιρίες Crusoe ή Elegy μέσω διαφόρων ιστοτόπων προσβάσιμων από τον υπολογιστή του σπιτιού του στην Τουλούζη, άσκησε στις 12 Οκτωβρίου 2006 αγωγή κατά της Mediatech ενώπιον του tribunal de grande instance de Toulouse ζητώντας την αποκατάσταση της ζημίας την οποία υπέστη συνεπεία της προσβολής των δικαιωμάτων του δημιουργού.

11 Η Mediatech προέβαλε ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας των γαλλικών δικαστηρίων. Με διάταξη της 14ης Φεβρουαρίου 2008, ο επιληφθείς της προδικασίας της υποθέσεως δικαστής του tribunal de grande instance de Toulouse απέρριψε την ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας για

τον λόγο ότι το γεγονός και μόνον ότι ο P. Pinckney ήταν σε θέση να αγοράσει τους επίμαχους δίσκους από την κατοικία του στη Γαλλία, σε ιστότοπο προσβάσιμο στο γαλλικό κοινό, αρκούσε για τη δημιουργία ουσιαστικού δεσμού μεταξύ των πραγματικών περιστατικών και της φερόμενης ζημίας, θεμελιώνοντας ως εκ τούτου τη δικαιοδοσία του επιληφθέντος δικαστηρίου.

12 Η Mediatech άσκησε έφεση κατά της διατάξεως αυτής, υποστηρίζοντας ότι τα CD είχαν εκτυπωθεί στην Αυστρία, όπου η εταιρία αυτή έχει την έδρα της, κατόπιν σχετικού αιτήματος βρετανικής εταιρίας που τα εμπορεύεται μέσω του διαδικτύου. Επομένως, κατά τη Mediatech, τα μόνα αρμόδια δικαστήρια είναι είτε εκείνα του τόπου κατοικίας της εναγομένης, ήτοι τα δικαστήρια της Αυστρίας, είτε εκείνα του τόπου επελεύσεως της ζημίας, δηλαδή του τόπου διαπράξεως της προσαπτόμενης ζημιογόνου πράξεως, ήτοι τα δικαστήρια του Ηνωμένου Βασιλείου.

13 Με απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2009, το cour d'appel de Toulouse αποφάνθηκε ότι το tribunal de grande instance de Toulouse δεν ήταν αρμόδιο να εκδικάσει τη διαφορά, με την αιτιολογία ότι ο τόπος κατοικίας της εναγομένης ήταν η Αυστρία και ότι ο τόπος επελεύσεως της ζημίας δεν μπορούσε να βρίσκεται στη Γαλλία, ενώ έκρινε ότι δεν συνέτρεχε λόγος να εξετάσει τις αντίστοιχες ευθύνες της Mediatech και των εταιριών Crusoe ή Elegy, δεδομένου ότι δεν προβλήθηκε ισχυρισμός σχετικά με τη συμμετοχή των τελευταίων στις δραστηριότητες της Mediatech.

14 Ο P. Pinckney άσκησε αναίρεση κατά της αποφάσεως αυτής επικαλούμενος παράβαση του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού. Υποστήριξε δε ότι θεμελιώνεται εν προκειμένω διεθνής δικαιοδοσία των γαλλικών δικαστηρίων και ότι κακώς απορρίφθηκε η προσφυγή του.

15 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Cour de cassation αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Έχει το άρθρο 5, σημείο 3, του [κανονισμού] την έννοια ότι, σε περίπτωση προβαλλόμενης προσβολής των περιουσιακών δικαιωμάτων του δημιουργού λόγω της αναρτήσεως ορισμένου περιεχομένου στο διαδίκτυο,

— το πρόσωπο που εκτιμά ότι θίγεται έχει τη δυνατότητα να ασκήσει αγωγή αποζημιώσεως ενώπιον των δικαστηρίων καθενός από τα κράτη μέλη στο έδαφος των οποίων είναι ή ήταν δυνατή η πρόσβαση σε περιεχόμενο που αναρτήθηκε στο διαδίκτυο, προκειμένου να επιτύχει την αποκατάσταση μόνο της ζημίας που προκλήθηκε στο έδαφος του κράτους μέλους στο οποίο εδρεύει το επιληφθέν δικαστήριο,

ή

— απαιτείται, επιπλέον, το περιεχόμενο αυτό να έχει ή να είχε ως αποδέκτη το κοινό που βρίσκεται στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους ή να υφίσταται κάποιο άλλο ιδιαίτερο συνδετικό στοιχείο;

2) Πρέπει στο πρώτο ερώτημα να δοθεί η ίδια απάντηση όταν η προβαλλόμενη προσβολή των περιουσιακών δικαιωμάτων του δημιουργού απορρέει όχι από την ανάρτηση στο διαδίκτυο ορισμένου περιεχομένου σε ηλεκτρονική μορφή αλλά, όπως εν προκειμένω, από τη μέσω του διαδικτύου πρόταση προς πώληση ενσώματου μέσου αποθήκευσης στο οποίο έχει αναπαραχθεί το εν λόγω περιεχόμενο;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του παραδεκτού

16 Η Αυστριακή Κυβέρνηση προέβαλε ένσταση απαραδέκτου των προδικαστικών ερωτημάτων. Τα ερωτήματα αυτά είναι υποθετικά σε σχέση με τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης της κύριας δίκης, καθόσον αφορούν όχι την πράξη αναπαραγωγής στην οποία προέβη η Mediatech, αλλά μεταγενέστερες πράξεις διανομής διαπραχθείσες από τις οικείες βρετανικές εταιρίες. Από την έκθεση των πραγματικών περιστατικών στο πλαίσιο της κύριας δίκης δεν προκύπτει ότι η Mediatech οργάνωσε την εκ μέρους των εν λόγω εταιριών διανομή των CD ούτε ότι είχε οποιαδήποτε σχέση με αυτές.

17 Εν πάση περιπτώσει, κατά την Αυστριακή Κυβέρνηση, το πρώτο προδικαστικό ερώτημα είναι απαράδεκτο, διότι στηρίζεται στην εσφαλμένη υπόθεση ότι στο διαδίκτυο προσφέρθηκε άυλο περιεχόμενο, δηλαδή το έργο αυτό καθαυτό, ενώ η επίμαχη στην κύρια δίκη προσφορά αφορούσε αποκλειστικά και μόνον ενσώματο μέσο αποθήκευσης που αναπαρήγε το εν λόγω περιεχόμενο.

18 Υπενθυμίζεται, συναφώς, ότι, κατά πάγια νομολογία, το Δικαστήριο μπορεί να απορρίψει αίτηση εθνικού δικαστηρίου για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως μόνον εάν προκύπτει προδήλως ότι η ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης που ζητεί το εθνικό δικαστήριο δεν έχει σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή επίσης όταν το Δικαστήριο δεν διαθέτει τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που είναι αναγκαία προκειμένου να απαντήσει λυσιτελώς στα ερωτήματα που του υποβάλλονται (αποφάσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2008, C-11/07, Eckelkamp κ.λπ., Συλλογή 2008, σ. I-6845, σκέψη 28, καθώς και της 20ής Ιουνίου 2013, C-259/12, Rodopi-M 91, σκέψη 27).

19 Το Δικαστήριο έχει επίσης διευκρινίσει ότι ο δικαιολογητικός λόγος της προδικαστικής παραπομπής δεν έγκειται στη διατύπωση συμβουλευτικών γνωμών επί γενικών υποθετικών ζητημάτων αλλά στην αυτονόητη ανάγκη αποτελεσματικής επιλύσεως μιας ένδικης διαφοράς (απόφαση της 2ας Απριλίου 2009, C-459/07, Elshani, Συλλογή 2009, σ. I-2759, σκέψη 42).

20 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι το αιτούν δικαστήριο έχει επιληφθεί διαφοράς που αφορά φερόμενη προσβολή των περιουσιακών δικαιωμάτων δημιουργού οφειλόμενη σε προσφορά στο διαδίκτυο ενσώματου μέσου αποθήκευσης που αναπαράγει προστατευόμενο έργο και ότι το ζήτημα αν τα γαλλικά δικαστήρια έχουν διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσουν την εν λόγω διαφορά συνιστά το ίδιο το αντικείμενο της κύριας δίκης. Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των στοιχείων τα οποία διαθέτει το Δικαστήριο, προκύπτει πράγματι ότι η έκβαση της διαφοράς εξαρτάται από την απάντηση που θα δοθεί στα προδικαστικά ερωτήματα, τα οποία μάλιστα πρέπει να αναδιατυπωθούν.

21 Ως εκ τούτου, τα προδικαστικά ερωτήματα είναι παραδεκτά.

Επί της ουσίας

22 Με τα ερωτήματά του, που πρέπει να αναδιατυπωθούν, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση φερόμενης προσβολής των περιουσιακών δικαιωμάτων δημιουργού τα οποία διασφαλίζονται από το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου, το δικαστήριο αυτό έχει διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσει αγωγή αποζημίωσης που ασκεί ο δημιουργός έργου κατά εταιρίας εγκατεστημένης στο έδαφος άλλου κράτους μέλους η οποία έχει προβεί, στο τελευταίο αυτό κράτος, σε αναπαραγωγή του οικείου έργου σε ενσώματο μέσο αποθήκευσης που διατίθεται εν συνεχεία προς πώληση, από εταιρίες εγκατεστημένες σε τρίτο κράτος, μέσω ιστότοπου προσβάσιμου και από το έδαφος όπου έχει την έδρα του το επιληφθέν δικαστήριο.

23 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στα ερωτήματα αυτά, πρέπει να υπομνησθεί εκ προοιμίου ότι οι διατάξεις του κανονισμού πρέπει να ερμηνεύονται κατά τρόπο αυτοτελή, λαμβανομένου υπόψη του συστήματος και των σκοπών του κανονισμού αυτού (απόφαση της 16ης Μαΐου 2006, C-228/11, Melzer, σκέψη 22 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

24 Οι ειδικές δωσιδικίες του τίτλου ΙΙ, τμήμα 2, του κανονισμού, στις οποίες περιλαμβάνεται και αυτή του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού αυτού, προβλέπονται μόνον κατά παρέκκλιση από τη θεμελιώδη αρχή του άρθρου 2, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, που απονέμει αρμοδιότητα στα δικαστήρια του κράτους μέλους κατοικίας του εναγομένου (προπαρατεθείσα απόφαση Melzer, σκέψη 23).

25 Στο μέτρο που η διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων του τόπου όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός συνιστά κανόνα ειδικής δωσιδικίας, πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικώς, έτσι ώστε να μην επιτρέπεται ερμηνεία η οποία να βαίνει πέραν των περιπτώσεων που ρητώς προβλέπει ο κανονισμός (προπαρατεθείσα απόφαση Melzer, σκέψη 24).

26 Εντούτοις, τούτο δεν αναιρεί το γεγονός ότι η φράση «τόπος όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός» του άρθρου 5, σημείο 3 του κανονισμού, αφορά τόσο τον τόπο επελεύσεως της ζημίας όσο και τον τόπο όπου συνέβη το γενεσιουργό της ζημίας γεγονός, οπότε ο εναγόμενος μπορεί να εναχθεί, κατ' επιλογή του ενάγοντος, ενώπιον του δικαστηρίου που έχει την έδρα του στον ένα ή στον άλλο από τους δύο αυτούς τόπους (προπαρατεθείσα απόφαση Melzer, σκέψη 25).

27 Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, ο περιλαμβανόμενος στο άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού κανόνας δικαιοδοσίας στηρίζεται στην ύπαρξη ιδιαιτέρως στενού συνδέσμου μεταξύ της διαφοράς και των δικαστηρίων του τόπου όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός, συνδέσμου ο οποίος δικαιολογεί την απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας στα εν λόγω δικαστήρια για λόγους ορθής απονομής της δικαιοσύνης και αποτελεσματικής οργανώσεως της δίκης (προπαρατεθείσα απόφαση Melzer, σκέψη 26).

28 Δεδομένου ότι ο προσδιορισμός ενός από τα στοιχεία συνδέσεως που αναγνωρίζει η υπομνησθείσα στη σκέψη 26 της παρούσας αποφάσεως νομολογία πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας στο δικαστήριο που είναι αντικειμενικά σε καλύτερη θέση να εκτιμήσει κατά πόσο συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τη θεμελίωση της ευθύνης του εναγόμενου προσώπου, το μόνο δικαστήριο που μπορεί εγκύρως να επιληφθεί είναι εκείνο στην περιφέρεια του οποίου εντοπίζεται το κρίσιμο στοιχείο συνδέσεως (βλ., συναφώς, απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2012, C-133/11, Folien Fischer και Fofitec, σκέψη 52).

29 Επισημαίνεται ότι, εν προκειμένω, αντιθέτως προς τα πραγματικά περιστατικά που οδήγησαν στην έκδοση της προπαρατεθείσας αποφάσεως Melzer, η υπόθεση της κύριας δίκης δεν αφορά τη δυνατότητα να εναχθεί ενώπιον του επιληφθέντος δικαστηρίου ένας εκ των φερόμενων υπαίτιων προβαλλόμενης ζημίας με κριτήριο τον τόπο του ζημιογόνου γεγονότος. Όντως δεν αμφισβητείται ότι ο τελευταίος αυτός τόπος δεν βρίσκεται στην περιφέρεια του δικαστηρίου στο οποίο προσέφυγε ο P. Pinckney. Αντιθέτως, τίθεται το ερώτημα αν το δικαστήριο αυτό έχει αρμοδιότητα με κριτήριο τον τόπο επελεύσεως της προβαλλόμενης ζημίας.

30 Επομένως, πρέπει, συγκεκριμένα, να καθοριστούν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες, για τις ανάγκες του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού, η ζημία που προκύπτει από φερόμενη προσβολή των περιουσιακών δικαιωμάτων δημιουργού επέρχεται ή ενδέχεται να επέλθει σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο ο εναγόμενος αναπαρήγαγε το έργο του δημιουργού σε ενσώματο μέσο αποθήκευσης που διατίθεται εν συνεχεία προς πώληση μέσω ιστότοπου προσβάσιμου και από το έδαφος όπου έχει την έδρα του το επιληφθέν δικαστήριο.

31 Το Δικαστήριο έχει ερμηνεύσει το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού σε περιπτώσεις φερόμενων προσβολών διαπραττόμενων μέσω του διαδικτύου οι οποίες, εξ αυτού του λόγου, μπορούν να συντελεστούν σε περισσότερους τόπους (βλ. αποφάσεις της 25ης Οκτωβρίου 2011, C-509/09 και C-161/10, eDate Advertising και Martinez, Συλλογή 2011, σ. I-10269, καθώς και της 19ης Απριλίου 2012, C-523/10, Wintersteiger).

32 Από την ανωτέρω νομολογία προκύπτει ότι, πρώτον, ο τόπος επελεύσεως της ζημίας κατά την έννοια της διατάξεως αυτής μπορεί να διαφοροποιείται αναλόγως της φύσεως του δικαιώματος που φέρεται ότι προσβλήθηκε (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση Wintersteiger, σκέψεις 21 έως 24).

33 Δεύτερον, το ενδεχόμενο μια ζημία να επέλθει σε συγκεκριμένο κράτος μέλος εξαρτάται από την προϋπόθεση το δικαίωμα το οποίο φέρεται ότι προσβλήθηκε να προστατεύεται στο κράτος μέλος αυτό (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Wintersteiger, σκέψη 25).

34 Τέλος, τρίτον, από την ανωτέρω νομολογία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τους σκοπούς που υπομνήσθηκαν στη σκέψη 27 της παρούσας αποφάσεως, ο προσδιορισμός του τόπου επελεύσεως της ζημίας στο πλαίσιο καθορισμού του αρμόδιου δικαστηρίου για να αποφανθεί επί φερόμενης προσβολής σε ενοχή από αδικοπραξία ή οιονεί αδικοπραξία εξαρτάται επίσης από το ζήτημα ποιο δικαστήριο μπορεί καλύτερα να εκτιμήσει το βάσιμο της φερόμενης προσβολής (προπαρατεθείσες αποφάσεις eDate Advertising και Martinez, σκέψη 48, καθώς και Wintersteiger, σκέψη 27).

35 Κατ' εφαρμογή των αρχών αυτών, το Δικαστήριο διακρίνει, για τις ανάγκες προσδιορισμού του τόπου επελεύσεως ζημίας φερόμενης ότι προκλήθηκε μέσω του διαδικτύου, μεταξύ προσβολών του δικαιώματος της προσωπικότητας και προσβολές δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

36 Επομένως, σε περίπτωση φερόμενης προσβολής του προστατευόμενου σε όλα τα κράτη μέλη δικαιώματος της προσωπικότητας μέσω πληροφοριών που αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο, το πρόσωπο που θεωρεί ότι θίγεται έχει την ευχέρεια, βάσει του κριτηρίου της επελεύσεως της ζημίας, να ασκήσει αγωγή με αίτημα την επιδίκαση χρηματικής ικανοποιήσεως ενώπιον των δικαστηρίων κάθε κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου υπάρχει ή υπήρξε πρόσβαση στο επίμαχο δημοσίευμα που αναρτήθηκε στο διαδίκτυο. Τα εν λόγω δικαστήρια είναι αρμόδια να επιδικάσουν χρηματική ικανοποίηση αποκλειστικά και μόνον για τη βλάβη που επήλθε στο έδαφος του κράτους μέλους όπου έχουν την έδρα τους (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση eDate Advertising και Martinez, σκέψη 52). Επιπλέον, δεδομένου ότι η επίδραση που έχει στο δικαίωμα προσωπικότητας ενός προσώπου μια προσβολή διαπραττόμενη με την ανάρτηση δημοσιεύματος στο διαδίκτυο μπορεί να εκτιμηθεί καλύτερα από το δικαστήριο του τόπου όπου το εν λόγω πρόσωπο έχει το κέντρο των συμφερόντων του, το φερόμενο θύμα μπορεί να επιλέξει να προσφύγει, για το σύνολο της προκληθείσας βλάβης, μόνο στο δικαστήριο του τόπου αυτού (προπαρατεθείσα απόφαση eDate Advertising και Martinez, σκέψη 48).

37 Αντιθέτως, διαφορά που έχει ως αντικείμενο φερόμενη προσβολή δικαιώματος της πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, του οποίου η προστασία η απορρέουσα από πράξη καταχώρισης περιορίζεται στο έδαφος του κράτους μέλους της εν λόγω καταχώρισης, πρέπει να αχθεί ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους αυτού. Συγκεκριμένα, τα δικαστήρια του κράτους μέλους καταχώρισης είναι σε καλύτερη θέση να εκτιμήσουν αν όντως συντρέχει προσβολή του επίμαχου δικαιώματος (βλ., συναφώς, όσον αφορά τα εθνικά σήματα, προπαρατεθείσα απόφαση Wintersteiger, σκέψεις 25 και 28).

38 Πρέπει να εξακριβωθεί κατά πόσο τα πορίσματα της ανωτέρω νομολογίας έχουν εφαρμογή και στην περίπτωση φερόμενης προσβολής των δικαιωμάτων δημιουργού.

39 Καταρχάς, επισημαίνεται ότι τα περιουσιακά δικαιώματα ενός δημιουργού υπάγονται ασφαλώς, ακριβώς όπως τα δικαιώματα που αντλούνται από τα εθνικά σήματα, στην αρχή της εδαφικότητας. Ωστόσο, λαμβανομένης υπόψη μεταξύ άλλων της οδηγίας 2001/29, τα εν λόγω περιουσιακά δικαιώματα πρέπει να προστατεύονται αυτοδικαίως σε όλα τα κράτη μέλη, πράγμα που σημαίνει ότι υπάρχει αντιστοίχως το ενδεχόμενο προσβολής των δικαιωμάτων αυτών σε οποιοδήποτε κράτος μέλος, αναλόγως του εφαρμοστέου ουσιαστικού δικαίου.

40 Συναφώς, διευκρινίζεται εκ προοιμίου ότι τα ζητήματα αν, αφενός, συντρέχουν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει προσβληθεί δικαίωμα προστατευόμενο στο κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου και, αφετέρου, αν η εν λόγω προσβολή μπορεί να καταλογιστεί στον εναγόμενο, εμπίπτουν στην επί της ουσίας εξέταση στην οποία θα προβεί το αρμόδιο δικαστήριο (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση Wintersteiger, σκέψη 26).

41 Συγκεκριμένα, κατά το στάδιο της εξέτασης της αρμοδιότητας ενός δικαστηρίου να επιδικάσει αποζημίωση ή χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη, ο προσδιορισμός του τόπου επελεύσεως του ζημιογόνου γεγονότος κατά την έννοια του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού δεν μπορεί να εξαρτάται από κριτήρια μη περιλαμβανόμενα στη διάταξη αυτή και αφορώντα στην εν λόγω εξέταση επί της ουσίας. Μάλιστα, η τελευταία αυτή διάταξη προβλέπει ως μοναδική προϋπόθεση να έχει επέλθει ή να ενδέχεται να επέλθει ζημία.

42 Επομένως, αντιθέτως προς το άρθρο 15, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού, το οποίο ερμηνεύθηκε με την απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Δεκεμβρίου 2010, C-585/08 και C-144/09, Pammer και Hotel Alpenhof (Συλλογή 2010, σ. I-12527), το άρθρο 5, σημείο 3, του ίδιου κανονισμού δεν απαιτεί ειδικότερα η επίμαχη δραστηριότητα να «κατευθύνεται προς» το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου.

43 Επομένως, όσον αφορά τη φερόμενη προσβολή περιουσιακού δικαιώματος δημιουργού, η διεθνής δικαιοδοσία για την εκδίκαση αγωγής σε περίπτωση ενοχής από αδικοπραξία ή οιονεί αδικοπραξία απονέμεται στο επιληφθέν δικαστήριο, εφόσον το κράτος μέλος της περιφέρειας του εν λόγω δικαστηρίου προστατεύει τα δικαιώματα δημιουργού τα οποία επικαλείται ο ενάγων και υπάρχει το ενδεχόμενο η προβαλλόμενη ζημία να επέλθει στο έδαφος όπου έχει την έδρα του το επιληφθέν δικαστήριο.

44 Υπό περιστάσεις όπως αυτές της κύριας δίκης, το ενδεχόμενο αυτό ανακύπτει μεταξύ άλλων λόγω της δυνατότητας που έχει οποιοσδήποτε να προμηθευτεί, μέσω ιστότοπου προσβάσιμου στο έδαφος όπου έχει την έδρα του το επιληφθέν δικαστήριο, αναπαραχθέν αντίγραφο του έργου από το οποίο αντλούνται τα δικαιώματα που επικαλείται ο ενάγων.

45 Αντιθέτως, λαμβανομένου υπόψη ότι η προστασία που χορηγεί το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου ισχύει μόνο για το έδαφος του κράτους μέλους αυτού, το επιληφθέν δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφανθεί μόνον επί της ζημίας που προκλήθηκε στο κράτος μέλος όπου έχει την έδρα του.

46 Συγκεκριμένα, αν το δικαστήριο αυτό ήταν επίσης αρμόδιο να αποφανθεί επί της ζημίας που προκλήθηκε στα εδάφη άλλων κρατών μελών, θα υποκαθιστούσε τα δικαστήρια των εν λόγω κρατών, παρά το γεγονός ότι τα δικαστήρια αυτά είναι καταρχήν αρμόδια, βάσει του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού και της αρχής της εδαφικότητας, να αποφαίνονται επί διαφορών σχετικών με ζημία προκληθείσα στο έδαφος του αντίστοιχου κράτους μέλους τους και ότι είναι σε καλύτερη θέση, αφενός, να εκτιμήσουν αν όντως προσβλήθηκαν τα περιουσιακά δικαιώματα δημιουργού που διασφαλίζει το οικείο κράτος μέλος και, αφετέρου, να καθορίσουν τη φύση της προκληθείσας ζημίας.

47 Κατόπιν των προεκτεθέντων, η απάντηση που πρέπει να δοθεί στα υποβληθέντα ερωτήματα είναι ότι το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση φερόμενης προσβολής των περιουσιακών δικαιωμάτων δημιουργού τα οποία διασφαλίζονται από το κράτος μέλος του

επιληφθέντος δικαστηρίου, το δικαστήριο αυτό έχει διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσει αγωγή αποζημίωσης που ασκεί ο δημιουργός έργου κατά εταιρίας εγκατεστημένης στο έδαφος άλλου κράτους μέλους η οποία έχει προβεί, στο τελευταίο αυτό κράτος, σε αναπαραγωγή του οικείου έργου σε ενσώματο μέσο αποθήκευσης που διατίθεται εν συνεχεία προς πώληση, από εταιρίες εγκατεστημένες σε τρίτο κράτος, μέσω ιστότοπου προσβάσιμου και από το έδαφος όπου έχει την έδρα του το επιληφθέν δικαστήριο. Το δικαστήριο αυτό είναι αρμόδιο να αποφανθεί μόνον επί της ζημίας που προκλήθηκε στο κράτος μέλος όπου έχει την έδρα του.

Επί των δικαστικών εξόδων

48 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση φερόμενης προσβολής των περιουσιακών δικαιωμάτων δημιουργού τα οποία διασφαλίζονται από το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου, το δικαστήριο αυτό έχει διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσει αγωγή αποζημίωσης που ασκεί ο δημιουργός έργου κατά εταιρίας εγκατεστημένης στο έδαφος άλλου κράτους μέλους η οποία έχει προβεί, στο τελευταίο αυτό κράτος, σε αναπαραγωγή του οικείου έργου σε ενσώματο μέσο αποθήκευσης που διατίθεται εν συνεχεία προς πώληση, από εταιρίες εγκατεστημένες σε τρίτο κράτος, μέσω ιστότοπου προσβάσιμου και από το έδαφος όπου έχει την έδρα του το επιληφθέν δικαστήριο. Το δικαστήριο αυτό είναι αρμόδιο να αποφανθεί μόνον επί της ζημίας που προκλήθηκε στο κράτος μέλος όπου έχει την έδρα του.

(υπογραφές)